

Havsörnen Minna på besök i Småland

Ronny Johansson & Tapio Osala

I våras hittade jag ett mail som jag missat i inkorgen från 2020. Det gällde en finsk havsörn som försetts med GPS-sändare och som var på väg ner genom Småland och där avsändaren gärna ville ha hjälp med att kontrollera om fågeln mår bra och utrustningen såg ut att vara på plats. Jag bad om ursäkt för sent svar och kom på så sätt i kontakt med Tapio Osala som är den ringmärkare som har försett örnen med sändaren. Det skulle visa sig att utrustningen fortfarande fungerade och att örnen även i år skulle passera våra trakter. Här kommer en sammanfattning som jag gjort ihop med Tapio.

När Minna hittades hade hon ett fiskedrag hängande i underkänen.

Foto: Minna Pellinen

Havsörnen Minna

I augusti 2020 hittades en skadad havsörn vid Julkulas småbåtshamn i Koupio i östra Finland. Havsörnen hade ett fiskedrag hängande från näbben och var i dåligt och utmärslat skick. Djurskyddsrådgivare Minna Pellinen lyckades fånga in örnen som undersöktes på Siilinjärvi djurklinik. Fiskedraget med en bit fiskelina hängde från fågelns undernäbb och den mjuka delen av undernäbben och tungan hade skadats. En av betets krokar hade gått sönder och kunde med röntgen hittas i örnens mage.

Minna Pellinen tog hand om fågelns på sin fågelfarm i Siilinjärvi och havsörnen återhämtade sig snabbt. Fågeln matades med smådjur med päls för att kasta upp kroken. Det lyckades och vid en ny röntgen som togs en vecka senare konstaterades att kroken inte längre fanns kvar i fågelns mage. Den 19 augusti var Tapio Osala på plats och ringmärkte fågelns och även ett DNA-prov togs, som visade att örnen tillhör vårt skandinaviska bestånd. Tapio kunde konstatera att underkäken hade ärrats men att det inte längre störde ätningen och att ovankäken var intakt. I övrigt var örnen stark, livskraftig och livlig. Fågeln var en stor köns mogen hona, dvs vuxen i häckningsålder och mer än sex år gammal.

Havsörnen gavs namnet Minna, efter Minna Pellinen som rehabiliterade fågelns.

Utrustad med satellitsändare

Föreningen Havsörnar i Österbotten fick specialtillstånd att utrusta Minna med en satellitsändare, en sändare som sitter på ryggen med solpanel men som saknar yttre antenn. Projektet leds av Tapio Osala och vad som gör projektet intressant är att man flera gånger i Norden har försökt fånga vuxna havsörnar, utan att lyckas, för att förse dem med sändare och på så sätt få vetskap om vuxna havsörnars vandringsrutten eller hur långt ifrån boet de vuxna fåglarna hämtar mat. Nu har vi tack vare detta unika projekt kunnat följa Minna i två år och hennes rörelser

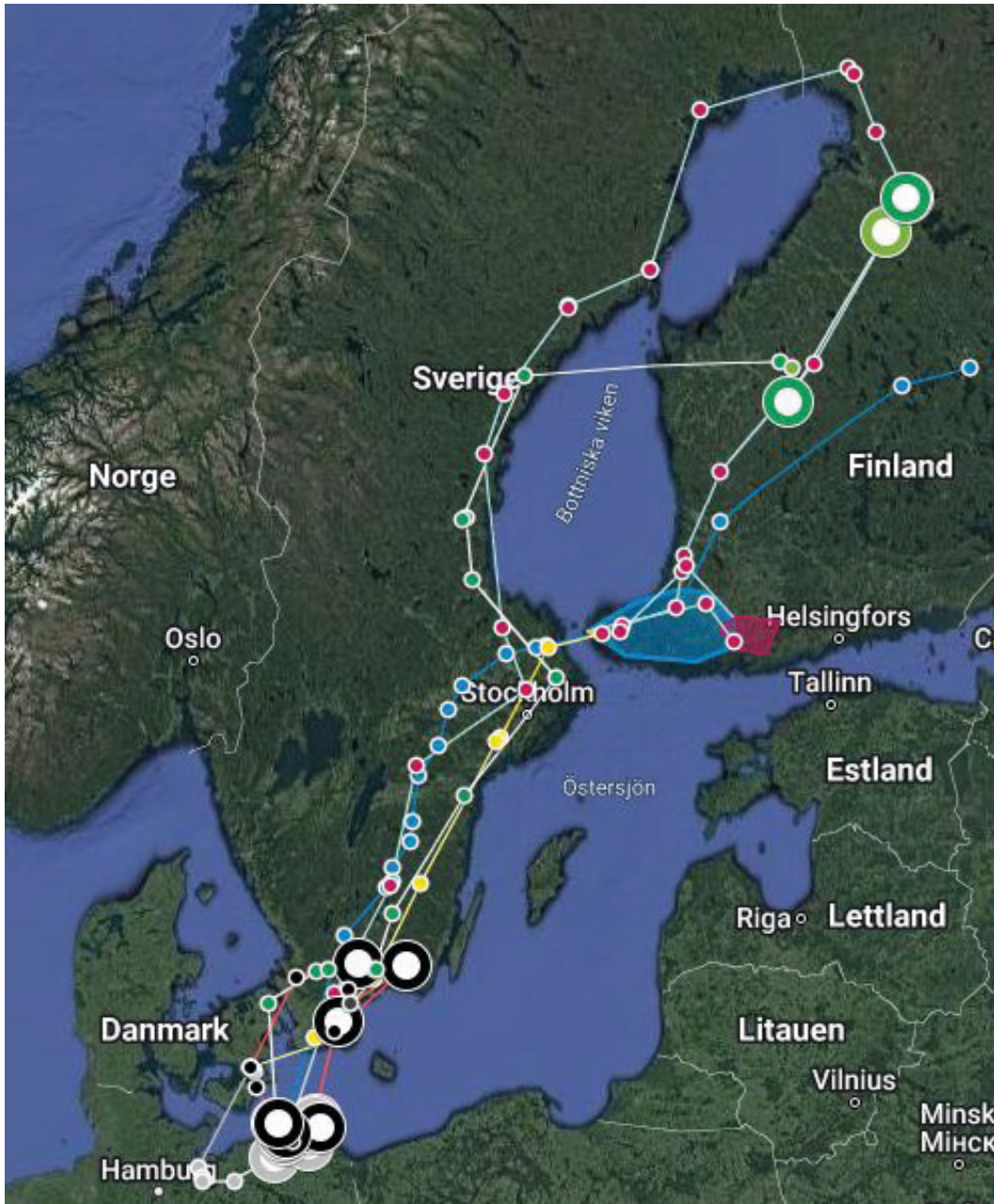
Tapio Osala ringmärkte Minna under rehabiliteringen. Foto: Harri Lakkonen

under hela perioden kan ses från Havsörnar i Österbottens webbplats (albicilla.info).

Minna har rört sig över stora områden och har tillbringat båda vintrarna i Vor-Pommern i norra Tyskland. Hon har båda höstarna tagit sig in i Sverige via Åland och sedan via Danmark dragit norrut på våren. 2021 rundade hon sedan hela Bottenviken för att ta sig tillbaka till Finland och nu våren 2022 korsade hon Kvarken under en spektakulär flygning den 1 maj (se karta här intill). Minnas hemmarevir ligger i närheten av Ahmasjärvi i Norra Österbotten, fem mil NV om Ule träsk. Hon var reviret troget under sommaren 2021 och nu är hon tillbaka igen sommaren 2022.

Minna försågs med en GPS-sändare och släpptes 28 aug 2020.
Foto: Outi Nejman

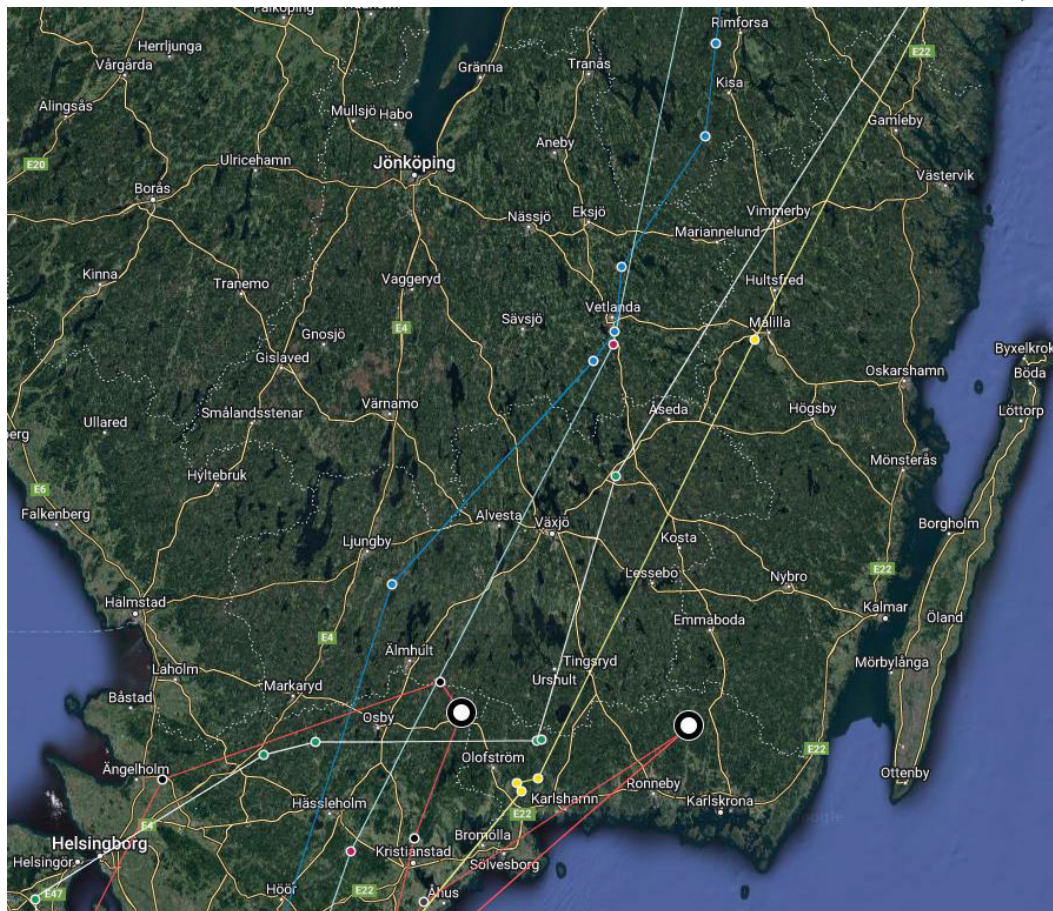

Minnas förflyttningar i Norden 2020-2022. Höst 2020 blå punkt, vår 2021 röd punkt, höst 2021 gul punkt, vår 2022 grön punkt. Källa: albicilla.info

Återkommande besökare i Småland

Intressant är att Minna under sin flyttning i samtliga passager både höst och vår flugit över Småland och då också rastat i vårt landskap. Passagererna har skett i en relativt begränsad

korridor och i något fall har fågeln återkommit till samma rastplats, söder om Vetlanda, som redan tidigare har besökts. Andra rastplatser som utnyttjats är Ljungby, Eksjö, Korsberga och Mållilla. Detta är fakta vi inte kunnat få utan GPS-tekniken.

Minnas förflyttningar i Småland 2020-2022. Höst 2020 blå punkt, vår 2021 röd punkt, höst 2021 gul punkt, vår 2022 grön punkt. Källa: albicilla.info

Minna på nattkvist vid Björkefalla, Vittsjö, nära den småländska gränsen 22 april 2022. Foto: Ronny Johansson

Fotograferad i Småland

I april var så Minna på väg norrut igen efter att ha dragit in i Sverige rakt över Helsingborg.

Varje kväll laddas GPS-data hem från sändaren och Tapio kan i detalj se hur fågeln rört sig och också var den tagit nattkvist. Den 21 april tog Minna nattkvist vid Björkefalla norr om Vittsjö, nära den Småländska gränsen. Jag fick exakta koordinater av Tapio på kvällen och var på plats i gryningen den 22 april, där syftet var att kontrollera fågelns status och möjligen också se om GPS-sändaren såg ut att sitta korrekt på plats.

Jag lyckades hitta havsörnen sittande en bit upp i en tall vid kanten av en åker utanför Björkefalla. Jag kunde konstatera att det verkligen var Minna, genom att både ringar och GPS-sändare kunde ses och också dokumenteras med foto. Minna var i god

Minna på besök vid Dällingen, nordost om Växjö, 25 april 2022. Foto: Ronny Johansson

kondition med en fantastiskt fin fjäderdräkt. Vingarna var i fint skick och satellitsändaren var fast placerad på ryggen, vilket kunde konstateras när örnen lyfte strax efter kl 7 och drog mot NO.

Efter ett besök i Blekinge drog Minna norrut igen och på kvällen 24 april rastade hon vid sjön Dällingen, NO om Växjö. I gryningen fanns dock ingen örn där sändaren hade registrerat nattkvist. Efter en omgruppering ner till själva sjön lyckades jag otroligt nog återfinna Minna sittande i den östra strandskogen, vilket

sedan bekräftades av Tapios GPS-positioner på kvällen. På förmiddagen lyfte Minna från Dällingen och landade nästa gång uppe öster om Norrköping. Vi tackar för besöket denna gång och kul att ha sett och lyckats fotografera Minna i fält.

Minna fortsätter sända data

Minna är nu tillbaka i hemmareviret i Ahmasjärvi i Norra Österbotten, men har ännu inte setts tillsammans med någon hanne och har därmed inte gått till häckning. Precis som i Sverige så ökar havsörnen i Finlands inland där de första paren etablerade sig för 20 år sedan. Ahmasjärvi saknar häckande havsörnar och kanske är Minna en del i en etablering i detta område. Vid Ule träsk 5 mil åt sydost häckar ca 10 par havsörn. Minna bör vara runt 10 år gammal och definitivt mogen för häckning och det hade så klart varit mycket intressant att följa hennes rörelse i samband med en framtida häckning.

Vi lovar att återkomma och under tiden kan man alltså följa hennes rörelser på Havsörnar i Österbottens webbplats (albicilla.info).

Ronny Johansson & Tapio Osala

På denna bild från Björkefalla, Vittsjö den 22 april kan man se GPS-enheten skymta på Minnas rygg. Foto: Ronny Johansson